

ETATSRAAD PEDER JACOBSEN SPIIR.

Ved *Th. Hauch-Fausbøll.*

I nogle Optegnelser af min afdøde Faster Pastorinde *Emma Thjellesen* skriver hun om Etatsraad Peder Jacobsen Spiir, at han »var og af Familien«, men gør ikke nærmere rede for Familieskabet, og hvorledes det har været, er det ikke lykkedes mig at udfinde.^{1a}

Peder Jacobsen Spiir døbt 15. Okt. 1759,^{1b} og der kan ikke være Tvivl om, at han er identisk med den *Peder*, Søn af Murer-svend *Jacob Spiger*, der døbt den nævnte Dag i Frue Kirke.² Faderen kaldes 1749 Jacob Pedersen Spiger og var vistnok Murer-svend hos Murermester Jens Christensen i Skidenstræde, der er Fadder 1749 for hans Datter. Derefter maa han antages at have arbejdet under Murermester Andreas Sihm, der med Familie er Fadder for de følgende Børn.³

Peder Jacobsen Spiir kom efter endt Skolegang ind i Hofstuen omtrent 1774, da han i nedennævnte Ansøgning af 1791⁴ siger, at han har tjent 17 Aar ved Hoffet. Han var paa dette Tidspunkt Fuldmægtig ved Hofstuen og søger for den 32aarige Marie Hagen, der vel var en Slægtning af hans senere Hustru — hendes Fader havde været Feldbereder i Randers — om Løfte paa at succedere Kongens Vaskerpige, idet han siger, at hun i en Del Aar har været ham bekendt for sin moralske Opførsels Skyld, og haaber, at hans Opførsel ved 17 Aars tro Tjeneste ved Hoffet ikke vil være ubekendt.

Spiir udnævntes til Hofskriver 11. Maj 1796,⁵ men fik 18. Sept. 1832 Afsked som saadan samtidig med, at han udnævntes

^{1a} Jvf. Personalhist. Tidsskr. 9, I, 220.

^{1b} Enkekassen 4528. Attesten tilbageleveret 28. Nov. 1835.

² Frue Kirkebog.

³ Af Jacob Pedersen Spigers andre Børn har jeg fundet: Cathrine, døbt 15. Marts 1749, Anne Marie, døbt 8. Sept. 1751, Maren, døbt 17. Aug. 1752, Hans, døbt 30. Aug. 1754, Lisbeth, døbt 31. Dec. 1756, alle i Frue Kirke.

⁴ Ansøgning af 5. Maj 1791 i Hofmarskal Johan Bülow's Arkiv. Private Breve 1770—1812.

⁵ Rentekammerets Bestallingsprotokol.

til Arkivar ved Hofmarskalatet med en aarlig Gage af 1400 Rdl. Sølv.⁶ 11. Feb. 1822 var han bleven Justitsraad⁷ og 22 Juni 1834 blev han Etatsraad.⁸ Fra 1. Juli 1837 fik han sin Afsked med en aarlig Pension af 950 Rdl. Sølv og modtog den 2. i samme Maaned et Brev fra Overhofmarskal Hauch, hvori denne skriver: »Ved tjenstligst at meddele Dem denne Hans Majestæts allerhøjeste Resolution, hvorved De har modtaget et fornyet Beviis paa Allerhøjstsammes allernaadigste Tilfredshed med den Iver og Troskab, hvormed De i Deres mangeaarige Tjenestetid har efterkommet Deres Embedspligt, er det mig tillige særdeles behageligt derfor at bevidne Dem min velmente Taksigelse og beklager kun, at Deres højt fremrykkede Alder og Svagelighed ikke længer tillader Dem at arbejde med mig, hvorved jeg berøves den Fornøjelse at staae i fremtidigt Embedsforhold til Dem. Slutteligen ville De modtage mine bedste Ønsker for Deres kommende Dages Held og Tilfredshed.«⁹

2. Jan. 1830 deponerede han 5,300 Rdl. i kgl. Obligationer i Stadens Overformynderi til bedste for sin Datter og hendes Børn.⁹ Han førte i sit Vaaben en Obelisk med et paaskrevet S omgivet af flyvende Duer, højre Skjoldfigur er en Skikkelse holdende i højre Haand to krydslagte Nøgler, venstre Skjoldfigur er en siddende Skikkelse støttende Hovedet paa højre Arm.¹⁰

Spiir døde af Koldbrand 82 Aar gammel 15. Dec. 1841 i Kjøbenhavn.¹¹ Efter hans Død fandtes i en Kuvert følgende karakteristiske Dokument, der viser, at hans andet Giftermaal har været hans Datter og Svigersøn imod. Kuverten, som han havde forsegleet, bar følgende Udskrift: »Dette Dokument maa ikke aabnes uden af Skifteretten,« og Indholdet var følgende:

»Da min Svigersøn Justitsraad og Hofskriver *Schoubye* formener, at jeg har mine juridiske Bøger i Behold, saa erklærer jeg herved: at disse ere for længe siden bortgivne, efterdi de vare af ringe Værdie og aldeles defecte, ligesom og den gamle Comode ikke er mere til, da den ved Flytningen blev saaledes ramboleret, at jeg skildte mig ved den.

For at forebygge mulige Ubehageligheder for min Kone efter min Død, paa Grund af min Svigersøn maaske vil gjøre Fordring paa, at jeg skal have efterladt mig Penge eller Obligationer, da erklærer jeg herved, at jeg intet ejer af det anførte, efterdi min Pension var ikke mere end tilstrækkelig til mit og mit Huuses

⁶ Dokument i hans Bo (1841, 1 B., Nr. 125).

⁷ 2. Departementets Registrant, Nr. 210.

⁸ Samme, Nr. 423a.

⁹ Forseglingsprotokol 1835, 1 B., Nr. 119.

¹⁰ Samme 1841, 1 B., Nr. 125.

¹¹ Holmens Kirkebog.

Underholdning samt de faae Hundrede Rigsdaler i Obligationer, som jeg var i Besiddelse af, da jeg flyttet fra min Datter, ogsaa er anvendte til Bosætning af Meubler og andre Fornødenheder, fordi jeg holdt af at leve godt paa min gamle Alder, ligesom min gamle Lidenskab Tallotteriet ej heller har forladt mig siden den Tid, jeg boede hos min Svigersøn Schoubye, hvilket er ham velbekiendt, fordi jeg haabede derved at erholde en lille Capital til min uformuende Kone i hendes mulige Enkestand, men som desværre er mislykket(!)

For om muligt, at nogen efter min Død skulde faae i Sinde at blamere min Kone, at hun ikke havde været god imod mig da declarerer jeg herved, at hun er et Mynster for sit Køn, efterdi jeg har tilbragt den lykkeligste Tid af min Tilværelse i den Tid, jeg har været foreenet med hende. Paa Grund af den Godhed og Hengivenhed, jeg forhen har viist min Datter og hendes Mand *Schoubye*, er det mit sidste og inderligste Ønske: at de ville viise min Kone *Christine Spiir* den samme Godhed og Velvillie, som jeg har viist imod min Svigersøn *Schoubye* og hans Kone *Cathrine Spiir*.

Dersom min Svigersøn Justitsraad *Schoubye* imod Formodning maatte forlange, at mit Boe maatte bortsælges, da bør min Kone tilstaaes Rettighed at begiære, at min Gulddaase, som jeg af Høj-salig Kong Frederik den 6te har erholdt for min Stræbsomhed, tillige med ..... Stykker¹² hollandske Ducater samt en Deel Sølv-medallier af ikke ringe Værdie, da ligeledes bortsælges til Fordeel for mit Boe. Vel vil *Schoubye* fremføre herimod, at jeg har givet ham disse Mønter til Ejendom, men saadant er aldeles urigt(igt) og Usandhed; thi jeg kan beraabe mig paa min Datters Beviis-lighed, da hun saae, at jeg leverede hendes Mand de omtalte Guldmynter til Forvaring, siden min Datter var overladt mit Chatol, bad hun mig om, at maatte erholde nogle af dem, hvortil jeg svarede hende: at jeg nu for Tiden ikke kunne bortgive nogen af dem, efterdi jeg ikke vidste, om jeg selv vilde komme til at bruge nogen af dem. Dette tiener til Bekræftelse med mit Navns Underskrift.

P. I. Spiir.

Spiir havde 14. Okt. 1795 i Slotskirken i Kjøbenhavn ægtet *Marie Elisabeth Hagen*, der var døbt 24. Juni 1753¹³ og døde 14. Januar 1821.¹⁴ Enkemanden fik Bevilling til uskiftet Bo 23.

¹² Han har aabenbart ikke kunnet huske, hvor mange der var, da Tallet staar in blanco.

¹³ Enkekassen 4528.

¹⁴ Richter.

Jan. 1821. Den 11. Feb. 1835 ægtede han i Hjemmet i Kjøbenhavn¹⁵ Jomfru *Christiane Eskildsen*, til hvem han først 11. Marts 1835 (tinglæst 26. Maj) havde udstedt en Deklaration i Anledning af Skiftet efter hans første Hustru, hvorved han overdrog hende forskelligt Bohave og Løsøre. Hun var i flere Aar hans Husjomfru og ydede ham i hans svage Alderdom »udmærket Omhu og Pleje«. Hun var født 1801 og døde 28. April 1863 paa Frederiksberg.¹⁶

Spiir havde i sit første Ægteskab kun en eneste Datter *Cathrine*, født 15. Juni 1792 i Frederiksborg og død 11. Dec. 1872 i Absalonsgade 24.¹⁷ Hun ægtede Feb. 1822 Justitsraad, Løjtnant, Hofskriver *Andreas Schoubye*, der var døbt 18. Feb. 1789 i Kjøbenhavn. Han fik 10,000 Rdl. Sølv i kgl. Obligationer i Medgift og ejede 1845 Kronprinsessegade 393 B, hvor han boede paa 1ste Sal med sin Hustru og 3 Børn¹⁸: Olivia Maria Schoubye, 21 Aar, Waldemar Jacob Emil Schoubye, 19 Aar, stud. phil., og Georg Ludvig Schoubye, 16 Aar, Elev i Grüners Handelsakademi. Justitsraad Schoubye døde allerede 17. Juni 1847.¹⁴

---

¹⁵ Slotskirkens Kirkebog.

¹⁶ Frederiksberg Kirkebog.

¹⁷ Enkekassen 12803.

¹⁸ Folketællingen 1845, St. Annæ Vester Kvarter II.